

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2021. október 6.*

„Előzetes döntéshozatal – Jogállamiság – Hatékony bírói jogvédelem az uniós jog által szabályozott területeken – Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése – A bírák elmozdíthatatlanságának elve és a bírói függetlenség elve – Valamely rendes bíróság bírójának a hozzájárulása nélkül történő áthelyezése – Jogorvoslat – A Sąd Najwyższy (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych) (legfelsőbb bíróság [rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács], Lengyelország) bírāja által hozott elfogadhatatlansági végzés – Lengyelország köztársasági elnöke által a nemzeti igazságszolgáltatási tanács határozata alapján, az e határozat végrehajtásának a Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítéletéig történő felfüggesztését elrendelő bírósági határozat ellenére kinevezett bíró – Törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak nem minősülő bíró – Az uniós jog elsőbbsége – Annak lehetősége, hogy az ilyen elfogadhatatlansági végzést semmisnek tekintsék”

A C-487/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) (legfelsőbb bíróság [polgári tanács], Lengyelország) a Bírósághoz 2019. június 26-án érkezett, 2019. május 21-i határozatával terjesztett elő a

W. Ż.

által indított,

a **Prokurator Generalny zastępowany przez Prokuraturę Krajową**, korábban Prokurator Prokuratury Krajowej Bożena Górecka,

a **Rzecznik Praw Obywatelskich**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, R. Silva de Lapuerta elnökhelyettes, A. Prechal (előadó), M. Vilaras, E. Regan, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Kumin és N. Wahl tanácselnökök, D. Šváby, S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos és N. Jääskinen bírák,

főtanácsnok: E. Tachev,

hivatalvezető: M. Aleksejev egységvezető,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2020. szeptember 22-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- W. Ż. képviselőiben S. Gregorczyk–Abram és M. Wawrykiewicz advokaci,
- a Prokurator Generalny zastępowany przez Prokuraturę Krajową képviselőiben R. Hernand, A. Reczka, S. Bańko, B. Górecka és M. Słowińska,
- a Rzecznik Praw Obywatelskich képviselőiben P. Filipek és M. Taborowski,
- a lengyel kormány képviselőiben B. Majczyna, S. Żyrek és A. Dalkowska, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőiben K. Herrmann, P. Van Nuffel és H. Krämer, később: K. Herrmann és P. Van Nuffel, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2021. április 15-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUSZ 2. cikknek, az EUSZ 6. cikk (1) és (3) bekezdésének és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének, az EUMSZ 267. cikknek, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a W. Ż. bíró által azon határozattal kapcsolatban indított eljárás keretében terjesztették elő, amelyben a Krajowa Rada Sądownictwa (nemzeti igazságszolgáltatási tanács, Lengyelország; a továbbiakban: KRS) okafogyottság miatt megszüntette a Sąd Okręgowy w K. (k-i. regionális bíróság, Lengyelország) elnökének W. Ż. e bíróság egyik kollégiumából a másikba történő áthelyezését elrendelő határozatával szemben W. Ż. által előterjesztett fellebbezés alapján indult eljárást (a továbbiakban: vitatott határozat), amely vitatott határozattal szemben W. Ż. jogorvoslati kérelmet nyújtott be a Sąd Najwyższyhez (legfelsőbb bíróság, Lengyelország), mellette pedig az Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács, Lengyelország) valamennyi bírójának kizárása iránti kérelmet terjesztett elő, amely utóbbi tanács feladata az említett jogorvoslati kérelemről való döntéshozatal.

A lengyel jog

Az alkotmány

- 3 Az Alkotmány 7. cikke értelmében:

„Az állami szervek a jogszabályok alapján és azok korlátain belül járnak el.”

4 Az alkotmány 10. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A Lengyel Köztársaság politikai rendszerének alapja a jogalkotói, a végrehajtó és a bírói hatalom szétválasztása és egyensúlya.

(2) A Szejm és a Szenátus gyakorolja a jogalkotói hatalmat. A köztársasági elnök és a Minisztertanács gyakorolja a végrehajtó hatalmat. A bíróságok gyakorolják a bírói hatalmat.”

5 Az alkotmány 45. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ügyét hatáskörrel és illetékességgel rendelkező, független és pártatlan bíróság tisztességesen és nyilvánosan, túlzott késedelem nélkül tárgyalja.”

6 Az alkotmány 60. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az állampolgári jogaik teljességével rendelkező lengyel állampolgárok egyenlő feltételek mellett jogosultak a közszolgálati álláshelyekhez való hozzáférésre.”

7 Az alkotmány 77. cikkének (2) bekezdése értelmében:

„A törvény senki elől sem zárhatja el a megsértett szabadságainak és jogainak érvényesítésére szolgáló bírósági utat.”

8 Az alkotmány 179. cikke alapján:

„A Köztársaság elnöke a bírákat a [KRS] javaslata alapján határozatlan időre nevezi ki.”

9 Az alkotmány 184. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A [Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Lengyelország)] és a többi közigazgatási bíróság a törvényben meghatározott keretek között felülvizsgálja a közigazgatási tevékenységeket. [...]”

A legfelsőbb bíróságról szóló új törvény

10 2017. december 20-án a köztársasági elnök aláírta a 2017. december 8-i ustawa o Sądzie Najwyższymet (a legfelsőbb bíróságról szóló törvény; Dz. U. 2018., 5. tétel; a továbbiakban: a legfelsőbb bíróságról szóló új törvény). E törvény 2018. április 3-án lépett hatályba.

11 A legfelsőbb bíróságról szóló új törvény hozta létre többek között a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) belül a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsot.

12 A legfelsőbb bíróságról szóló új törvény 26. cikke értelmében:

„A [rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács] hatáskörébe tartoznak a rendkívüli jogorvoslatok, a választással kapcsolatos jogviták és az országos népszavazás vagy alkotmánnyal kapcsolatos népszavazás érvényességének vitatása, a választások és népszavazások érvényességének megállapítása, más közjogi ügyek, ideértve a versenyvédelemmel, az energiaszabályozással, a távközléssel és a vasúti szállítással kapcsolatos jogvitákat is, valamint a Przewodniczy Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (a nemzeti rádió- és televíziótanács elnöke[, Lengyelország]) határozataival szemben indított, illetve a

rendes és katonai bíróságok előtti, valamint a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] előtti eljárások elhúzódnása miatti kereseteket.”

- 13 A legfelsőbb bíróságról szóló új törvény 29. cikke értelmében a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírját a KRS javaslata alapján a köztársasági elnök nevezi ki.

A KRS-ről szóló törvény

- 14 A KRS-t a többek között a 2017. december 8-i ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (a nemzeti igazságszolgáltatási tanácsról szóló törvény és egyes más törvények módosításáról szóló törvény, Dz. U., 2018., 3. tétel) és a 2018. július 20-i ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (a rendes bíróságok szervezetéről szóló törvény és egyes más törvények módosításáról szóló törvény, Dz. U., 2018., 1443. tétel) által módosított, 2011. május 12-i ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa (a nemzeti igazságszolgáltatási tanácsról szóló törvény, Dz. U. 126. sz., 2011., 714. tétel; a továbbiakban: a KRS-ről szóló törvény) szabályozza.

- 15 A KRS-ről szóló törvény 37. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ha több jelölt pályázott a bírói tisztségre, a [KRS] együttesen vizsgálja és értékeli valamennyi benyújtott pályázatot. Ebben a helyzetben a [KRS] minden jelölt esetében olyan határozatot fogad el, amely tartalmazza a bírói álláshelyre való kinevezésre irányuló javaslat előterjesztéséről szóló döntéseit.”

- 16 E törvény 43. cikke értelmében:

„(1) A [KRS] határozata jogerőre emelkedik, ha e határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

(2) Ha a 37. cikk (1) bekezdésében említett határozatot nem támadta meg az eljárás valamennyi résztvevője, az jogerőssé válik abban a részében, amely a bírói álláshelyre való kinevezést érintő javaslat előterjesztésére vonatkozó negatív döntést foglal magában az eljárásban részt vevő, azon személyek tekintetében, akik nem terjesztettek elő fellebbezést, a 44. cikk (1b) bekezdésének rendelkezéseire is figyelemmel.”

- 17 A KRS-ről szóló törvény 44. cikke az alábbiakat írta elő:

„(1) Külön rendelkezések eltérő előírása hiányában az eljárás résztvevője fellebbezést nyújthat be a [Sąd Najwyższyhez (legfelsőbb bíróság)] azon az alapon, hogy a [KRS] határozata jogellenes. [...]

(1a) A [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírói álláshelyére való kinevezésre vonatkozó egyedi esetekben a [Naczelny Sąd Administracyjnyhez (legfelsőbb közigazgatási bíróság)] lehet fellebbezni. Ilyen esetekben a [Sąd Najwyższyhez (legfelsőbb bíróság)] nem lehet fellebbezést benyújtani. A [Naczelny Sąd Administracyjnyhez (legfelsőbb közigazgatási bíróság)] nem nyújtható be fellebbezés arra hivatkozva, hogy tévesen értékelték, hogy a jelöltek teljesítették-e a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírói álláshelyére való kinevezésre irányuló javaslat előterjesztéséről szóló határozat meghozatalakor figyelembe vett kritériumokat.

(1b) Ha a 37. cikk (1) bekezdésében említett határozatot nem támadta meg az eljárás valamennyi résztvevője, a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírói álláshelyére való kinevezés egyedi eseteiben az említett határozat jogerőssé válik abban a részében, amely a [Sąd Najwyższy

(legfelsőbb bíróság)] bírói álláshelyére való kinevezésre irányuló javaslat előterjesztését érintő pozitív döntést foglal magában, valamint az eljárásban részt vevő, fellebbezést elő nem terjesztő személyek vonatkozásában abban a részében, amely az említett bíróság bírói álláshelyére való kinevezésre irányuló javaslat előterjesztését érintő negatív döntést foglal magában.

[...]

(3) A [polgári perrendtartásról szóló törvény] felülvizsgálati kérelemre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazni kell a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] és a [Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság)] előtti eljárásokra. Az említett törvény 87^{1.} cikkének rendelkezéseit nem kell alkalmazni.

(4) A [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírói álláshelyére való kinevezés egyedi eseteiben a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírói álláshelyére való kinevezésre irányuló javaslat előterjesztését érintő negatív döntésről szóló, a [KRS] által hozott határozatnak a [Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság)] általi hatályon kívül helyezése az eljárás fellebbezést benyújtó résztvevője jelentkezésének elfogadását jelenti a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] azon betöltetlen bírói álláshelyére, amelynek tekintetében még nem fejeződött be a [KRS] előtti eljárás a [Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság)] határozatának kihirdetésekor, vagy ilyen eljárás hiányában a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] következő meghirdetendő betöltetlen bírói álláshelyére.”

- 18 A KRS-ről szóló törvény 44. cikkének (1a) bekezdését e cikkbe a nemzeti igazságszolgáltatási tanácsról szóló törvény és egyes más törvények módosításáról szóló, 2017. december 8-i, 2018. január 17-től hatályos törvény iktatta be, annak (1b) és (4) bekezdését pedig a rendes bíróságok szervezetéről szóló törvény és egyes más törvények módosításáról szóló, 2018. július 20-i, 2018. július 27-től hatályos törvény. E módosítások bevezetését megelőzően a szóban forgó (1a) bekezdésben említett fellebbezést ugyanezen 44. cikk (1) bekezdésének megfelelően a Sąd Najwyższyhez (legfelsőbb bíróság) nyújtották be.
- 19 A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság, Lengyelország) 2019. március 25-i ítéletében a KRS-ről szóló törvény 44. cikkének (1a) bekezdését az alkotmány 184. cikkével ellentétesnek nyilvánította, lényegében azzal az indokkal, hogy az említett (1a) bekezdés által a Naczelny Sąd Administracyjnyra (legfelsőbb közigazgatási bíróság) ruházott hatáskör sem az érintett ügyek jellegére, sem az említett bíróság szervezeti jellemzőire, sem az általa lefolytatott eljárásra tekintettel nem indokolt. Ebben az ítéletben a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) arra is rámutatott, hogy az alkotmányellenesség ezen megállapítása „szükségszerűen a megsemmisített rendelkezésen alapuló valamennyi folyamatban lévő bírósági eljárás lezárását vonja maga után”.
- 20 A KRS-ről szóló törvény 44. cikkét a későbbiekben módosította a 2019. április 26-i ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (a nemzeti igazságszolgáltatási tanácsról szóló törvény és a közigazgatási peres eljárásról szóló törvény módosításáról szóló törvény) (Dz. U., 2019., 914. tétel; a továbbiakban: 2019. április 26-i törvény), amely 2019. május 23-án lépett hatályba. Az említett 44. cikk (1) bekezdése e módosítás óta a következőket írja elő:

„Külön rendelkezések eltérő előírása hiányában az eljárás résztvevője fellebbezést nyújthat be a [Sąd Najwyższyhez (legfelsőbb bíróság)] azon az alapon, hogy a [KRS] határozata jogellenes. A [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírói álláshelyére való kinevezéssel kapcsolatos egyedi ügyekben nincs helye fellebbezésnek.”

- 21 Másfelől a 2019. április 26-i törvény 3. cikke azt írja elő, hogy „a [KRS-nek] a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] bírói álláshelyének betöltésére vonatkozó kinevezéssel kapcsolatos egyedi ügyekben hozott határozatait elleni, a jelen törvény hatálybalépése előtt megkezdett, de be nem fejezett fellebbezési eljárások okafogyottság miatt automatikusan megszűnnek”.

A rendes bíróságok szervezetéről szóló, 2001. július 27-i törvény

- 22 A módosított 2001. július 27-i ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych (a rendes bíróságok szervezetéről szóló törvény; Dz. U. 2019., 52. tétel) 22a. cikke a következőképpen rendelkezik:

„[...]

4b A bíró más kollégiumba történő áthelyezése nem függ a bíró hozzájárulásától:

1. az azonos terület alá tartozó ügyeket elbíráló másik kollégiumba történő áthelyezés esetén;

[...]

4c A 4b. cikk 1. [...] pontjának rendelkezései nem alkalmazhatók arra a bíróra, akit három éven belül a beleegyezése nélkül másik kollégiumba helyeztek át. [...]

(5) Az a bíró, illetve bírósági titkár, akinek feladatai munkaköri kötelezettségei megváltozását, különösen a bíróság más kollégiumába való áthelyezését eredményező módon változnak meg, az új munkakör átvételétől számított hét napon belül a [KRS-hez] fellebbezhet. Nincs helye fellebbezésnek:

1. ugyanolyan típusú ügyekkel foglalkozó kollégiumba való áthelyezés;

[...]”

A polgári perrendtartás

- 23 Az 1964. november 17-i, módosított ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (a polgári perrendtartás bevezetéséről szóló törvény; Dz. U. 2018., 1360. tétel; a továbbiakban: polgári perrendtartás) 49. cikke értelmében:

„[...] a bíróság, kérelmére vagy valamely fél kérelmére kizárja a bírót, ha olyan körülmény merül fel, amely észszerű kétséget ébreszthet a bíró pártatlanságával kapcsolatban egy adott ügyben.”

- 24 A polgári perrendtartás 50. cikkének (3) bekezdése kimondja:

„A bíró kizárása iránti kérelem tárgyában történő határozathozatalig:

(1) . a kérelemmel érintett bíró folytathatja az eljárást;

(2) . az eljárást befejező határozat vagy intézkedés nem hozható.”

- 25 E törvénykönyv 365. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A jogerős határozat nemcsak a feleket és az azt meghozó bíróságot, hanem a többi bíróságot, más hatóságokat és közigazgatási szerveket, valamint – a törvényben meghatározott esetekben – a többi személyt is köti.”

- 26 Az említett törvénykönyv 388. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„Felülvizsgálat iránti kérelem esetén, ha a határozat végrehajtása helyrehozhatatlan kárt okozhat valamely félnek, a másodfokú bíróság a felülvizsgálati eljárás befejezéséig felfüggesztheti a megtámadott határozat végrehajtását [...]. A határozat meghozatalára a nyilvánosság kizárásával kerülhet sor. [...]”

- 27 Ugyanezen törvénykönyv 391. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A másodfokú bíróság előtti eljárásra, az azt szabályozó különös rendelkezések hiányában, megfelelően alkalmazni kell az elsőfokú bíróság előtti eljárás szabályait. [...]”

- 28 A polgári perrendtartás 398^{21. cikk}e szerint:

„Különös rendelkezések hiányában, a fellebbezési eljárás szabályait analógia útján alkalmazni kell a [Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság)] előtti eljárásra, [...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 29 W. Ż. bírói tisztséget tölt be a Sąd Okręgowy w K.-nál (k.-i regionális bíróság). 2018. augusztus 27-i határozatával e bíróság elnöke a rendes bíróságok szervezetéről szóló törvény 22a. cikke (4b) bekezdésének 1. pontja alapján úgy határozott, hogy W. Ż.-t az említett bíróság azon kollégiumából, amelyben addig ítélkezett, áthelyezik e bíróság egy másik kollégiumába.
- 30 W. Ż. e határozattal szemben az említett törvény 22a. cikkének (5) bekezdése alapján fellebbezést nyújtott be a KRS-hez. A vitatott határozatban a KRS megállapította, hogy e fellebbezés okafogyottá vált.
- 31 2018. november 14-én W. Ż. jogorvoslati kérelmet nyújtott be a vitatott határozattal szemben a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) előtt, amely bíróságon belül az említett jogorvoslati kérelem vizsgálata a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácshoz tartozik. Ebben az összefüggésben azonban W. Ż. kérelmet nyújtott be a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsba beosztott valamennyi bíró kizárása iránt is, azzal az indokkal, hogy kinevezésük módjára tekintettel azok nem biztosítják a függetlenség és pártatlanság megkövetelt garanciáit. E kérelem vizsgálata a három bíróból álló Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) (legfelsőbb bíróság [polgári tanács]) feladata.
- 32 Az említett kinevezési módokkal kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság, vagyis a hét bíróból álló kibővített tanácsban eljáró Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) (legfelsőbb bíróság [polgári tanács]) pontosítja, hogy a KRS 2018. augusztus 28-i 331/2018. sz. határozatával szemben – amely az érintetteknek a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács bírói álláshelyeire történő kinevezését javasolta a köztársasági elnöknek –, a KRS által e határozatban kinevezésre nem javasolt pályázók a KRS-ről szóló törvény 44. cikkének (1a) bekezdése alapján fellebbezést nyújtottak be a Naczelný Sąd Administracyjnyhoz (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Lengyelország).

- 33 2018. szeptember 27-i jogerős végzésével a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) a polgári perrendtartás 388. cikke (1) bekezdésének és 398^{21. cikk}ének, valamint a KRS-ről szóló törvény 44. cikke (3) bekezdésének együttesen értelmezett rendelkezései alapján elrendelte a 331/2018. sz. határozat végrehajtásának felfüggesztését.
- 34 Az említett fellebbezések és végzés ellenére a köztársasági elnök 2018. október 10-én kinevezett a KRS által a 331/2018. sz. határozatban előterjesztett egyes pályázókat a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács bírói álláshelyeire.
- 35 Ezt követően a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) 2018. november 22-i határozataival felfüggesztette a hozzá ily módon benyújtott fellebbezések elbírálását addig, amíg a Bíróság nem hoz határozatot az ugyanezen nemzeti bíróság által a 2018. november 21-i határozatával hozzá intézett előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről a 2021. március 2-i A. B. és társai (A legfelsőbb bíróság bírójának kinevezése – Jogorvoslat) ítélet (C-824/18, a továbbiakban: A. B. és társai ítélet, EU:C:2021:153) alapjául szolgáló ügyben, a KRS egy másik határozata vonatkozásában, amely bizonyos személyeknek a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) polgári és büntető tanácsán belüli bírói álláshelyekre való kinevezésére tett javaslatot a köztársasági elnöknek. E kérdésekkel a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) lényegében arra keresett választ, hogy ellentétesek-e az uniós joggal a KRS-ről szóló törvény 44. cikkének (1a)–(4) bekezdésében foglaltakhoz hasonló rendelkezések.
- 36 2019. február 20-án a köztársasági elnök a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanács bírójává nevezett ki egy olyan személyt, akinek a pályázatát a KRS a 331/2018. sz. határozatában szintén javasolta (a továbbiakban: érintett bíró).
- 37 2019. március 8-án az érintett bíró – egyesbíróként eljárva, anélkül, hogy rendelkezett volna az akkor a három bíróból álló tanácsban eljáró Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) (legfelsőbb bíróság [polgári tanács]) birtokában lévő iratanyaggal, és anélkül, hogy W. Ż.-t meghallgatta volna – olyan végzést fogadott el, amely mint elfogadhatatlant elutasította ez utóbbinak a vitatott határozattal szemben benyújtott jogorvoslati kérelmét (a továbbiakban: vitatott végzés).
- 38 2019. március 20-i határozatával a három bíróból álló tanácsban eljáró Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) (legfelsőbb bíróság [polgári tanács]) megállapította, hogy a vitatott végzést a polgári perrendtartás 50. cikke (3) bekezdése 2. pontjának megsértésével fogadták el, hangsúlyozva, hogy e rendelkezéssel mindaddig ellentétes az eljárást befejező határozat meghozatala, amíg nem hoznak határozatot a valamely bíró kizárása iránti, bármely más bíró által előterjesztett kérelemről. Ugyanebben a határozatban az említett bíróság egyébiránt megállapította, hogy e végzés sérti W. Ż.-nek az alkotmány 45. cikkének (1) bekezdése, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv.; a továbbiakban: EJE) 6. cikkének (1) bekezdése és a Charta 47. cikke értelmében vett védelemhez való jogát, mivel az említett végzést olyan szerv hozta, amely nem rendelkezett az ügy iratanyagával, és anélkül, hogy W. Ż. megismerhette volna az ügyész álláspontját.
- 39 E határozatban az említett bíróság azt a kérdést is megvizsgálta, hogy az érintett bíró valóban rendelkezik-e bírói jogállással, aminek hiányában meg kellene állapítani, hogy a vitatott végzés jogilag nem létezik. E kérdés az ugyanezen bíróság előtt folyamatban lévő, kizárással kapcsolatos eljárás kimenetele szempontjából lényeges, mivel abban az esetben, ha bebizonyosodik, hogy a vitatott végzés létezik, ezen eljárást okafigyottság miatt megszüntető határozattal kell befejezni, ha azonban e határozat nem létezik, a W. Ż. által előterjesztett kizárás iránti kérelmet el kell

bírálni. E körülmények között határozott úgy a három bíróból álló tanácsban eljáró Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) (legfelsőbb bíróság [polgári tanács]), hogy a következő kérdéseket terjeszti a kérdést előterjesztő bíróság elé:

- „1) A Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) előtt a KRS határozatával szemben benyújtott jogorvoslati kérelmet elutasító végzés – amelyet olyan bíróság hozott, amelyben a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírójává kinevezett személy jár el egyesbíróként a KRS e személynek a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírói tisztségébe történő kinevezését javasoló határozatával szemben korábban a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) előtt indított kereset ellenére, és annak ellenére, hogy a legfelsőbb közigazgatási bíróság előtti eljárás a kinevezési okmány átadásának időpontjában még folyamatban volt –, létezik-e jogilag, és megszünteti-e a szóban forgó jogorvoslati kérelem benyújtásával indított eljárást?
- 2) Jelentőséggel bír-e az 1. pontban feltett kérdés eldöntése szempontjából az, hogy a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) a KRS határozata végrehajtásának felfüggesztését rendelte el a [polgári perrendtartás] 388. cikke (1) bekezdésének és 398^{21. cikk}ének, valamint a [KRS-ről szóló törvény] 44. cikke (3) bekezdésének együttes rendelkezései alapján a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírói tisztségébe történő kinevezésről szóló okmány átadása előtt?”

- 40 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az elé terjesztett kérdésekre adandó válasz többek között attól függ, hogy az ilyen körülmények között kinevezett bíró az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése, az EUMSZ 267. cikk és a Charta 47. cikkének második bekezdése, valamint az EJEE 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett független, pártatlan és törvény által létrehozott bíróságnak minősül-e.
- 41 A kérdést előterjesztő bíróság szerint az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése ugyanis megköveteli, hogy a tagállamok biztosítsák, hogy az uniós jog által szabályozott területeken határozni hivatott nemzeti bíróságaik megfeleljenek az ilyen követelményeknek, ami többek között azt jelenti, hogy az érintett bírakat szabályszerűen nevezik ki.
- 42 Márpedig egyrészt a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsnak többek között az uniós jog hatálya alá tartozó területekkel kapcsolatos ügyeket kell elbírálnia, mint például a versenyvédelemmel és az energiaszabályozással kapcsolatos ügyek. Másrészt a vitatott végzést olyan ügyben hozták, amely egy olyan nemzeti bíróság bírója jogállására és függetlenségének védelmére vonatkozik, amelynek magának az uniós jog által szabályozott területeken kell határozatot hoznia, ami az alapeljárás minden szakaszában a Charta 47. cikkének második bekezdésében kimondott követelmények tiszteletben tartását követeli meg.
- 43 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság azon a véleményen van, hogy az érintett bírót a bírák kinevezési eljárását szabályozó lengyel jog alapvető rendelkezéseinek nyilvánvaló és szándékos megsértésével nevezték ki.
- 44 Először is az említett kinevezésre annak ellenére került sor, hogy a Naczelny Sąd Administracyjnyhoz (legfelsőbb közigazgatási bíróság) fordultak az érdekelt kinevezését javasoló 331/2018. sz. határozat ellen irányuló jogorvoslati kérelemmel. Márpedig az alkotmány 179. cikkéből kitűnik, hogy az ilyen javaslat konstitutív hatályú, így amíg az említett határozat jogi léte az említett jogorvoslati kérelem miatt továbbra is bizonytalan, semmilyen kinevezésnek nincs jogalapja, az ilyen jogorvoslati kérelem célja ugyanis az, hogy a kinevezési eljárás résztvevői

számára biztosítsa a közszolgálatba egyenlő feltételek mellett való felvételhez való joguk és a bírósághoz forduláshoz való joguk védelmét az alkotmány 45. cikkének (1) bekezdése, 60. cikke és 77. cikke (2) bekezdésének megfelelően.

- 45 A KRS-ről szóló törvény 44. cikke (1b) és (4) bekezdésének rendelkezései nem érintik a fentieket. Amint ugyanis azt a jelen ítélet 35. pontja hangsúlyozza, a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztett a Bíróság elé az A. B. és társai ítélet alapjául szolgáló ügyben, azon kétségek miatt, amelyek e nemzeti bíróságban az említett nemzeti rendelkezések uniós joggal való összeegyeztethetőségét illetően merültek fel. A kérdést előterjesztő bíróság így hangsúlyozza, hogy a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) a Bíróság által ebben az ügyben adott felvilágosításokat figyelembe véve kell határozni az említett összeegyeztethetőségről, vagy biztosítani ugyanezen rendelkezéseknek az uniós joggal összhangban álló értelmezését.
- 46 Másodszor, a köztársasági elnök a vitatott kinevezéssel – azon jogerős határozat ellenére, amellyel a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) elrendelte a 331/2018. sz. határozat végrehajtásának felfüggesztését –, megsértette a polgári perrendtartás 365. cikke (1) bekezdésének, 391. cikke (1) bekezdésének és 398^{21. cikk}ének, valamint a KRS-ről szóló törvény 44. cikke (3) bekezdésének együttesen értelmezett rendelkezéseit. Ezenkívül az érintett bíró kinevezése sérti az alkotmány 7. és 10. cikkét is, mivel a köztársasági elnök nem tartotta tiszteletben a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) biztosított igazságszolgáltatási jogkört.
- 47 Egyébként pedig az ilyen szabálytalan kinevezés olyan általánosabb kontextusba illeszkedik, amelyben megdőbbszörözték azokat az intézkedéseket, amelyek a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírói álláshelyeire való kinevezéseket javasoló KRS-határozatok hatékony bírósági felülvizsgálatának megakadályozására irányulnak.
- 48 Ez vonatkozik először is a KRS-ről szóló törvény 44. cikke (1b) és (4) bekezdésének elfogadására, amelynek az uniós joggal való összeegyeztethetősége – amint az korábban felidézésre került – a Bírósághoz az A. B. és társai ítélet alapjául szolgáló ügyben előterjesztett kérdések tárgyát képezte, másodszor pedig arra, hogy a KRS és szenátorok egy csoportja a Trybunał Konstytucyjnyhoz (alkotmánybíróság) fordult, utóbbi pedig a 2019. március 25-i ítéletében a KRS-ről szóló törvény 44. cikkének (1a) bekezdését az alkotmány 184. cikkével ellentétesnek nyilvánította, és megállapította, hogy következésképpen minden, a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) előtt az ilyen határozatokkal szemben indított jogorvoslati kérelem alapján folyamatban lévő bírósági eljárást be kell fejezni, harmadszor pedig a 2019. április 26-i törvény elfogadására, amely alapján meg kell szüntetni az e jogorvoslati kérelmek alapján indított eljárásokat, és amely a jövőre nézve kizárt minden hasonló típusú jogorvoslati kérelmet.
- 49 Ehhez hozzáadódnak az érintett bíró kinevezésével kapcsolatos egyéb hibák, közöttük az a tény, hogy a jelenlegi KRS tizenöt, bírói jogállással rendelkező tagját a korábbiakkal ellentétben már nem maguk a bírák, hanem a Sejm (Szejm) nevezte ki, valamint az a körülmény, hogy a KRS említett tagjainak kinevezésére az előző KRS tagjai megbízatása alkotmányosan biztosított időtartamának lerövidítésével került sor. E szempontok képezik a tárgyát a 2019. november 19-i A. K. és társai (A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége) (C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982) ítélet alapjául szolgáló egyesített ügyekben a Bírósághoz előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseknek.

- 50 Az érintett bíró ekként történő kinevezésének valamennyi körülményére tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság azon a véleményen van, hogy e bíró esetében nem biztosítottak a függetlensége és pártatlansága tekintetében megkövetelt garanciák. Az említett feltételek ugyanis kétségeket ébreszthetnek e tekintetben a jogalanyokban, valamint e bírót a kinevezését végző hatóságok külső nyomásának tehetnék ki, akik ezután biztosíthatnák, hogy az ne legyen többé bírósági úton vitatható. Ugyanezen feltételek maguk után vonnák az elfogultság veszélyét is az alapeljárásban, amint arról a vitatott végzés érintett bíró általi elfogadása is tanúskodik.
- 51 E körülmények között határozott úgy a hét bíróból álló kibővített tanácsban eljáró Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) (legfelsőbb bíróság [polgári tanács]), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a [Charta] 47. cikkével és az [EUMSZ] 267. cikkel összefüggésben értelmezett [EUSZ] 2. cikket, [EUSZ] 6. cikk (1) és (3) bekezdését és az [EUSZ] 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, hogy nem minősül az uniós jog értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak az a bíróság, amelyben olyan személy jár el egyesbíróként, akit a bírói tisztségre a bírák kinevezésére vonatkozó tagállami jogszabályok súlyos megsértésével neveztek ki, amely jogsértés különösen abban nyilvánul meg, hogy e személy kinevezésére annak ellenére került sor, hogy a nemzeti hatóság [...] által hozott – a bírói tisztség e személy általi betöltésére vonatkozó kinevezése iránti javaslatot magában foglaló – határozattal szemben a hatáskörrel rendelkező nemzeti bírósághoz [Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság)] korábban jogorvoslatot nyújtottak be, e határozat végrehajtását a nemzeti jog alapján felfüggesztették, továbbá a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság [Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság)] előtti eljárás a kinevezési okmány átadásáig nem fejeződött be?”

A Bíróság előtti eljárás

A gyorsított eljárás alkalmazása iránti kérelemről

- 52 A kérdést előterjesztő bíróság a Bíróság eljárási szabályzatának 105. cikke alapján kérte a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem gyorsított eljárásban történő elbírálását. Kérelmének alátámasztása érdekében e bíróság arra hivatkozott, hogy az ilyen eljárás indokolt, tekintettel arra, hogy a Bírósághoz előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adandó válasz a jelen alapügyön túl kihathat néhány, a közelmúltban a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) különböző tanácsaiba beosztott más olyan bírák igazságszolgáltatási tevékenységére, akiknek a kinevezésére az érintett bíró kinevezésével kapcsolatos feltételekhez részben vagy teljesen hasonló feltételek mellett került sor.
- 53 Az eljárási szabályzat 105. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérelmére vagy kivételesen hivatalból a Bíróság elnöke az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően dönthet úgy, hogy az előzetes döntéshozatal tekintetében gyorsított eljárást alkalmaz, ha az ügy jellege megköveteli, hogy elbírálására a lehető legrövidebb időn belül kerüljön sor.
- 54 Emlékeztetni kell arra, hogy ez a gyorsított eljárás olyan eljárási eszközt képez, amelynek célja a rendkívül sürgős helyzetekre való reagálás. Egyebekben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is kitűnik, hogy a gyorsított eljárás alkalmazásától el lehet tekinteni, ha az ügy által felvetett jogi problémák érzékeny és összetett jellege miatt az ilyen eljárás nehezen alkalmazható, különösen,

ha a Bíróság előtti eljárás írásbeli szakaszának lerövidítése nem tűnik helyénvalónak (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, 103. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 55 A jelen ügyben a Bíróság elnöke 2019. augusztus 20-án úgy határozott, hogy az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően nem szükséges helyt adni a jelen ítélet 52. pontjában említett kérelemnek.
- 56 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból ugyanis kitűnik, hogy az alapeljárás lényegében egy olyan jogorvoslati kérelemre vonatkozik, amellyel egy bíró vitatja azt a határozatot, amellyel a bíróság azon kollégiumából, ahol addig ítélkezett, ugyanezen bíróság egy másik kollégiumába helyezték át, amely jogorvoslati kérelemhez kapcsolódóan az arról határozni hivatott bírák kizárása iránti kérelmet nyújtott be. Márpedig az ilyen jellegű jogvita önmagában nem idéz elő rendkívül sürgős helyzetet.
- 57 Egyébiránt, bár az előterjesztett kérdés ténylegesen az uniós jog alapvető rendelkezéseire vonatkozik, összetett és rendkívül érzékeny jellegű, és maga is viszonylag bonyolult nemzeti eljárási és jogi kontextusba illeszkedik, és így nem alkalmas a rendes eljárási szabályoktól eltérő eljárás lefolytatására. Végül figyelembe kellett venni azt is, hogy – amint az a jelen ítélet 45., 48. és 49. pontjából kitűnik – a kérdést előterjesztő bíróság egyes kérdései, amelyek az így feltett kérdés alapul, már más előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyát képezték, amelyek elbírálása eléggé előrehaladott szakaszban van.

Az eljárás szóbeli szakaszáról és az annak újbóli megnyitása iránti kérelemről

- 58 Az eljárás írásbeli szakaszát követően az érdekelt felek, többek között a lengyel kormány szóbeli előadását a 2020. szeptember 22-én tartott tárgyaláson hallgatták meg. A főtanácsnok 2021. április 15-én ismertette indítványát, így ezen a napon sor került az eljárás szóbeli szakaszának lezárására.
- 59 A Bíróság Hivatalához 2021. május 7-én benyújtott beadványában a lengyel kormány az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását kérte.
- 60 E kérelem alátámasztása érdekében az említett kormány arra hivatkozott, hogy egyfelől a főtanácsnok által a jelen ügyben ismertetett indítvány, másfelől pedig Hogan főtanácsnoknak a Republika ügyre (C-896/19, EU:C:2020:1055) vonatkozó indítványa és a 2021. április 20-i Republika ítélet (C-896/19, EU:C:2021:311) között vannak irányvonalbeli különbségek a különböző tagállamokban a nemzeti bírák kinevezésére vonatkozó eljárás uniós jog alapján történő értékelését illetően.
- 61 A lengyel kormány véleménye szerint továbbá az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását a jelen ügyben igazolja az a körülmény, hogy a főtanácsnok az indítványában, amellyel e kormány nem ért egyet, nem vette kellőképpen figyelembe az érveit, így ezen indítvány nélküli az objektivitást.
- 62 E tekintetben emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy az Európai Unió Bíróságának alapokmánya és a Bíróság eljárási szabályzata nem teszi lehetővé az ezen alapokmány 23. cikke szerinti érdekelték számára, hogy a főtanácsnoki indítványra válaszként észrevételeket tegyenek (2018. március 6-i Achmea ítélet, C-284/16, EU:C:2018:158, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 63 Másrészt az EUMSZ 252. cikk második bekezdése szerint a főtanácsnok teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva, nyilvános tárgyaláson indokolással ellátott indítványt terjeszt elő azokban az ügyekben, amelyek esetében az Európai Unió Bíróságának alapokmánya szerint a főtanácsnok részvételére van szükség. A Bíróságot nem köti sem ezen indítvány, sem pedig a főtanácsnoknak az indítvány alapjául szolgáló indokolása. Következésképpen az, ha az érdekelt fél nem ért egyet a főtanácsnok indítványával, bármilyen kérdéseket is vizsgáljon a főtanácsnok az indítványban, önmagában nem indokolhatja a szóbeli szakasz újbóli megnyitását (2018. március 6-i Achmea ítélet, C-284/16, EU:C:2018:158, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 64 Ami a lengyel kormánynak a főtanácsnok indítványa tárgyilagosságának állítólagos hiányára vonatkozó állításait illeti, elegendő rámutatni arra, hogy az a körülmény, hogy az említett kormány úgy véli, hogy a jelen előzetes döntéshozatali eljárás keretében ezen indítványban nem vették kellőképpen figyelembe az érveit, semmi esetre sem bizonyítja az objektivitás ilyen hiányát.
- 65 Másfelől az eljárási szabályzatának 83. cikke alapján a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor elrendelheti az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását, különösen, ha úgy ítéli meg, hogy az ügy körülményei nincsenek kellően feltárva, vagy ha a fél e szakasz befejezését követően a Bíróság határozatára nézve döntő jelentőségű új tényt hoz fel.
- 66 A jelen ügyben a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően mindazonáltal úgy véli, hogy az eljárás írásbeli szakaszát és az előtte lefolytatott tárgyalást követően rendelkezik az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában való határozathozatalhoz szükséges minden információval. Egyebekben megállapítja, hogy az eljárás szóbeli szakaszának újból megnyitása iránt a lengyel kormány által előterjesztett kérelem semmilyen olyan új tényt nem tár fel, amely az általa így meghozandó határozatra nézve jelentőséggel bírhatna.
- 67 E körülmények között nem szükséges elrendelni az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 68 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez érdemi választ adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia a feltett kérdéseket (2021. július 15-i Ministrstvo za obrambo, C-742/19, EU:C:2021:XXX, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 69 A jelen ügyben a határozatából kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak a három bíróból álló tanácsban eljáró Sąd Najwyższy (Izba cywilna) (legfelsőbb bíróság [polgári tanács]) által hozzá intézett, a jelen ítélet 39. pontjában ismertetett kérdésekre kell válaszolnia. E kérdésekkel ez utóbbi bíróság azt kívánja megtudni, hogy megalapozottan hagyhatja-e figyelmen kívül a vitatott végzést, és következésképpen folytatnia kell-e az alapügyben elé terjesztett kizárás iránti kérelem vizsgálatát, vagy pedig meg kell-e állapítania e kérelem okafogyottságát azon az alapon, hogy az említett végzés megszüntette az alapeljárást azáltal, hogy elfogadhatatlannak nyilvánította a W. Ż. által a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) előtt a vitatott határozattal szemben benyújtott jogorvoslati kérelmet.

- 70 Egyébiránt hangsúlyozni kell, hogy az említett határozattal a KRS okafogoyottá nyilvánította a W. Ż. által azon határozattal szemben benyújtott fellebbezést, amellyel a Sąd Okręgowy w K. (k.-i regionális bíróság) elnöke, amely bírósághoz W. Ż.-t bíróként beosztották, a hozzájárulása nélkül áthelyezte utóbbit e bíróság azon kollégiumából, amelyben addig ítélezett, az említett bíróság egy másik kollégiumába.
- 71 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérdésével lényegében arra vár választ, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését és az uniós jog elsőbbségének elvét úgy kell-e értelmezni, hogy az olyan jogorvoslati kérelemhez kapcsolódó kizárás iránti kérelem tárgyában eljáró nemzeti bíróságnak, amellyel valamely bíró olyan határozatot vitat, amellyel a hozzájárulása nélkül a kinevezési helye szerinti bíróság másik kollégiumába helyezték át, semmisnek kell tekintenie a végső fokon, egyesbíróként eljáró fórumnak az említett jogorvoslati kérelmet elutasító végzését, azzal az indokkal, hogy tekintettel az említett fórumban ítélező egyesbíró kinevezésének körülményeire, e bíró nem minősül az említett EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak.
- 72 Az említett körülményeket illetően a kérdést előterjesztő bíróság különösen azt hangsúlyozza a kérdésében, hogy az érintett bíró kinevezésének időpontjában a KRS azon határozata, amellyel e bírót e kinevezésre javasolták, bírósági jogorvoslat tárgyát képezte, valamint azt a körülményt, hogy az e jogorvoslatot elbíráló Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) elrendelte e határozat végrehajtásának felfüggesztését.
- 73 Amint az a jelen ítélet 45., 48. és 49. pontjából kitűnik, az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolásában a kérdést előterjesztő bíróság megemlíti az is, hogy ebben az összefüggésben kétségei vannak egyrészt az ilyen bírósági jogorvoslatokra irányadó nemzeti szabályokat érintő, egymást követő módosítások, és a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) azok elbírálására vonatkozó hatáskörének vonatkozásában, másrészt pedig a KRS függetlenségének nyilvánvaló hiánya vonatkozásában, hangsúlyozva, hogy e két problémakör egyébként már a Bíróság elé terjesztett előzetes döntéshozatalra utalás tárgyát képezte az A. B. és társai ítélet alapjául szolgáló ügyben, illetve a 2019. november 19-i A. K. és társai (A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége) (C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982) ítélet alapjául szolgáló egyesített ügyekben.

A Bíróság hatásköréről

- 74 A Prokurator Generalny (legfőbb ügyész, Lengyelország) álláspontja szerint a bírák kinevezésére alkalmazandó eljárási szabályok és az ilyen kinevezések érvényességi feltételei a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartoznak, és az uniós jog hatályán kívül esnek. Következésképpen e kérdések nem tartoznak a Bíróság hatáskörébe.
- 75 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – amint az az állandó ítélezési gyakorlatból kitűnik – bár a tagállamok igazságszolgáltatási szervezete a tagállamok hatáskörébe tartozik, e hatáskör gyakorlása során a tagállamok kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogból eredő kötelezettségeiket, és ez lehet a helyzet többek között a bírák kinevezéséről szóló határozatok elfogadására vonatkozó nemzeti szabályokat, és adott esetben az ilyen kinevezési eljárásokkal összefüggésben alkalmazandó bírósági felülvizsgálatra vonatkozó szabályokat illetően is (lásd ebben az értelemben: A. B. és társai ítélet, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat; 2021. április 23-i Repubblika ítélet, C-896/19, EU:C:2020:311, 48. pont).

- 76 Egyébiránt a legfőbb ügyész által ily módon előadott érvelés valójában az előterjesztett kérdésben említett elsődleges uniós jogi rendelkezéseknek magára a hatályára és ennél fogva azok értelmezésére vonatkozik, amely értelmezés – az EUMSZ 267. cikk alapján – nyilvánvalóan a Bíróság hatáskörébe tartozik (lásd ebben az értelemben: 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, 111. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 77 A lengyel kormány a maga részéről azzal érvel, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésnek nem az uniós jog értelmezése a tárgya, hanem kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság azon feltevésének megerősítésére irányul, amely szerint az érintett bíró nem független és pártatlan, és nem is jogszerűen nevezték ki, ami maga után vonja mind a bírák kinevezési eljárását szabályozó nemzeti jogi rendelkezések értelmezését és a tényeknek az említett rendelkezések alapján történő minősítését, mind pedig annak vizsgálatát, hogy a nemzeti jog ilyen megsértése az uniós jog megsértésével járt-e. Márpedig az ilyen kérdések a nem tartoznak a Bíróság hatáskörébe az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről való határozathozatal során.
- 78 E tekintetben azonban emlékeztetni kell arra egyrészt, hogy jóllehet az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében, amely a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladatainak világos szétválasztásán alapul, az alapügy tényállásának a megállapítása és megítélése, valamint a nemzeti jog értelmezése és alkalmazása kétségtől kizárólag a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik (lásd többek között: 2017. április 26-i Farkas ítélet, C-564/15, EU:C:2017:302, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), a Bíróság feladata viszont, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjesztő nemzeti bíróság számára az uniós jog értelmezésének azon elemeit megadja, amelyek az alapjogvita megoldásához szükségesnek bizonyulhatnak, figyelembe véve az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban az említett jogvitára és az azt jellemző tényállásra alkalmazandó nemzeti jogra vonatkozóan az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő információkat.
- 79 Másrészt, jóllehet a Bíróság az ilyen előzetes döntéshozatali eljárásban nem dönthet a nemzeti jog rendelkezéseinek az uniós jogi rendelkezésekkel való összeegyeztethetőségéről sem, a Bíróság ugyanakkor hatáskörrel rendelkezik arra, hogy tájékoztassa a kérdést előterjesztő bíróságot minden olyan, az uniós jog értelmezésére vonatkozó releváns szempontról, amely lehetővé teszi e bíróság számára ezen összeegyeztethetőség értékelését az előtte folyamatban lévő eljárásban (2021. április 20-i Republika ítélet, C-896/19, EU:C:2020:311, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 80 A fentiekből az következik, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálására.

Az elfogadhatóságról

- 81 A lengyel kormány és a legfőbb ügyész úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem több okból is elfogadhatatlan.
- 82 Először is a legfőbb ügyész azt állítja, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) azáltal, hogy olyan jogorvoslati kérelemről határoz, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amely a KRS valamely határozata ellen irányul, nem egy jogvitát elbíráló bírósággént, hanem „absztrakt” határozatra vonatkozó eljárásban részt vevő „jogvédelmi szerv” minőségében jár el.

- 83 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy azok a feltételek, amelyek mellett a Bíróság az előzetes döntéshozatali feladatát ellátja, függetlenek a nemzeti bíróságok előtt indított peres eljárások jellegétől és céljától. Az EUMSZ 267. cikk a nemzeti bíróság által meghozandó ítéletre hivatkozik, anélkül hogy annak jellegétől függően különös szabályozást írna elő (1981. december 16-i Foglia ítélet, 244/80, EU:C:1981:302, 33. pont).
- 84 Amint az kitűnik az állandó ítélkezési gyakorlatból, olyan nemzeti bíróság fordulhat a Bírósághoz, amely előtt eljárás van folyamatban, és amelyhez igazságszolgáltatási jellegű határozat meghozatalára irányuló eljárás keretében való határozathozatal érdekében fordultak (lásd ebben az értelemben: 2013. január 31-i Belov ítélet, C-394/11, EU:C:2013:48, 39. pont).
- 85 Márpedig a jelen esetben nyilvánvalóan ez a helyzet.
- 86 Amint ugyanis az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, az alapügyben a Sąd Najwyższynek (legfelsőbb bíróság) egy olyan jogorvoslati kérelemről kell határoznia, amellyel W. Ž. a KRS azon határozatát vitatja, amely megállapította az általa e szerv előtt azon határozattal szemben benyújtott fellebbezés okafogyottságát, amely a kinevezési helye szerinti bíróság egyik kollégiumából a hozzájárulása nélkül egy másik kollégiumába helyezte át.
- 87 Másodszor a lengyel kormány azt állítja, hogy az uniós jog azon rendelkezései, amelyek értelmezését a jelen ügyben kéri, nem alkalmazhatók az alapeljárásra, és különösen nem írhatnak elő kötelezettségeket valamely tagállam számára, amikor megállapítja a bírakra alkalmazandó áthelyezési feltételeket vagy a bírák kinevezésére vonatkozó eljárást, továbbá nem kényszeríthetik a köztársasági elnököt arra, hogy függessze fel a bírák kinevezéséről szóló okmányok kiadását addig, amíg a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) nem határozott a KRS határozatával szemben benyújtott jogorvoslatról. Mindezek a kérdések ugyanis az EUMSZ 3. és EUMSZ 4. cikkel összefüggésben értelmezett EUSZ 5. cikk értelmében a tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartoznak.
- 88 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság a nemzeti jog értelmében semmilyen hatáskörrel nem rendelkezik arra, hogy ténylegesen az érintett bíró tisztségétől való megfosztásával egyenértékű határozatot hozzon, és az ilyen hatáskörnek az uniós jog vagy a Bíróság ítélete alapján történő bármiféle létrehozása az EUSZ 4. cikk (2) bekezdését megsértve sértene bizonyos alapvető belső alkotmányos elveket, valamint a jogállamiság, a bírák elmozdíthatatlansága és a jogbiztonság elvét.
- 89 E tekintetben egyrészt a jelen ítélet 75. pontjában a Bíróság már felidézte, hogy a tagállamoknak a hatáskörüik gyakorlása során, többek között ideértve a bírák kinevezésére irányuló eljárásra vonatkozó, és azt bírósági felülvizsgálatnak alávető nemzeti szabályok elfogadását érintő hatáskört, tiszteletben kell tartaniuk az uniós jogból eredő kötelezettségeiket.
- 90 Másrészt meg kell állapítani, hogy a lengyel kormány által ily módon előterjesztett érvek lényegében azon uniós jogi rendelkezések hatályára – és ezáltal értelmezésére – vonatkoznak, amelyeket az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés érint, valamint azon joghatásokra, amelyek e rendelkezésekből eredhetnek, különös tekintettel az említett jog elsőbbségére. Az előterjesztett kérdés érdemére vonatkozó ezen érvek tehát a lényegüknél fogva nem vezethetnek a kérdés elfogadhatatlanságának megállapításához (lásd ebben az értelemben: A. B. és társai ítélet, 80. pont).
- 91 Harmadszor, a lengyel kormány és a legfőbb ügyész úgy véli, hogy az alapeljárásban nincs szükség a Bíróság által az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adandó válasza.

- 92 Az említett érdekelt felek először is úgy vélik, hogy mivel W. Ż. vitatott határozattal szembeni jogorvoslati kérelmét a vitatott végzés elutasította, az alapeljárásban már nem áll fenn jogvita, így a három bíróból álló tanácsban eljáró Sąd Najwyższy (Izba cywilna) (legfelsőbb bíróság [polgári tanács]) előtt folyamatban lévő kizárás iránti kérelem okafogyottá vált.
- 93 E tekintetben meg kell azonban állapítani, hogy – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság kifejtette – a Bíróságnak az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adandó válasza szükséges ahhoz, hogy e nemzeti bíróság megválaszolhassa a három bíróból álló tanácsban eljáró Sąd Najwyższy (Izba cywilna) (legfelsőbb bíróság) [polgári tanács]) által hozzá intézett kérdéseket, amelyek pontosan annak meghatározására irányulnak, hogy ez utóbbi bíróságnak semmisnek kell-e tekintenie a vitatott végzést, és ennél fogva továbbra is határoznia kell-e az elé terjesztett kizárás iránti kérelemről.
- 94 Ebből következik, hogy a jelen ügyben a Bíróság válasza szükséges ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróság, majd ezt követően a három bíróból álló tanácsban eljáró Sąd Najwyższy (Izba cywilna) (legfelsőbb bíróság [polgári tanács]) dönthessen a peres eljárást megelőzően feltett kérdésekről, mielőtt ez utóbbi bíróság adott esetben az alapügy érdeméről határozna (lásd ebben az értelemben: 2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ilyen körülmények között a lengyel kormány és a legfőbb ügyész kifogását el kell utasítani.
- 95 Másodszor a legfőbb ügyész azt állítja, hogy az alapeljárásban elbírálandó kizárás iránti kérelmet a nemzeti ítélkezési gyakorlatnak megfelelően elfogadhatatlannak kellett volna nyilvánítani, mivel az az érintett ügy tárgyalására még ki nem jelölt bírákra vonatkozott.
- 96 E tekintetben azonban elegendő emlékeztetni arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a Bíróságnak az EUMSZ 267. cikkben említett előzetes döntéshozatali eljárás keretében nem feladata annak vizsgálata, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatot a nemzeti jogi bírósági szervezeti és eljárási szabályoknak megfelelően hozták-e meg (2015. június 16-i Gauweiler és társai ítélet, C-62/14, EU:C:2015:400, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), és különösen nem feladata annak vizsgálata, hogy a kérdést előterjesztő bíróság előtt függőben lévő kérelem e szabályok szerint elfogadható-e (lásd ebben az értelemben: 2000. december 7-i Schnorbus ítélet, C-79/99, EU:C:2000:676, 21. és 22. pont).
- 97 Harmadszor, a legfőbb ügyész szerint, noha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés azon az állításon alapul, amely szerint a jelen ügyben megsértették a bírák kinevezésére vonatkozó nemzeti eljárásra irányadó szabályokat, a nemzeti jog ilyen megsértése nem nyert bizonyítást.
- 98 E tekintetben azonban a jelen ítélet 78. pontjában a Bíróság már emlékeztetett arra, hogy az EUMSZ 267. cikkben említett eljárás keretében a Bíróságnak nem feladata sem az, hogy nemzeti szabályozás értelmezéséről és alkalmazásáról határozzon, sem pedig, hogy értékelje a tényállást.
- 99 Végül negyedszer a legfőbb ügyész azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben szereplő indokolás nem tartja tiszteletben a Bíróság eljárási szabályzatának 94. cikkéből eredő követelményeket. Az alkalmazandó nemzeti jogi rendelkezéseknek az említett határozatban szereplő ismertetése ugyanis szelektív, és nem támasztja alá a bírák kinevezésére vonatkozó nemzeti eljárás állítólagos megsértését, míg az értelmezni kért uniós jogi rendelkezések megválasztását vezérlő és az e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti szabályozás között megkövetelt kapcsolat bizonyítására alkalmas okokat az említett bíróság nem fejt ki bővebben.

- 100 E tekintetben azonban meg kell állapítani, hogy a jelen ítélet 3-28. és 40–50. pontjában említett körülményekből kitűnik, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem minden szükséges elemet tartalmaz, többek között azokat, amelyek a jelen ügyben esetlegesen alkalmazandó nemzeti rendelkezések tartalmára vonatkoznak, a kérdést előterjesztő bíróságot arra indító okokra, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének értelmezésével kapcsolatban kérdést terjesszen a Bíróság elé, valamint azokra az összefüggésekre, amelyeket az említett bíróság e rendelkezés és a fent említett nemzeti szabályok között felállít, ezért a Bíróság határozni tud az elé terjesztett kérdésről.
- 101 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az ügy érdeméről

- 102 Amint azt az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése előírja, a tagállamoknak meg kell teremteniük azokat a jogorvoslati lehetőségeket és eljárásokat, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a jogalanyok hatékony bírói jogvédelemhez való joga tiszteletben tartásának biztosításához szükségesek. A jogalanyok uniós jogból eredő jogai hatékony bírói védelmének elve, amelyre az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése utal, a tagállamok közös alkotmányos hagyományain nyugvó uniós jogi alapelv, amelyet rögzít az EJE 6. és 13. cikke, és amelyet jelenleg a Charta 47. cikke is kimond (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, 190. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ez utóbbi rendelkezést tehát megfelelően figyelembe kell venni az említett 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének értelmezése során (lásd ebben az értelemben: 2021. április 20-i Repubblica ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 103 Ami az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének tárgyi hatályát illeti, e rendelkezés „az uniós jog által szabályozott területekre” vonatkozik, függetlenül attól a helyzettől, amelyben e jogot a tagállamok a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében végrehajtják (2019. június 24-i Bizottság kontra Lengyelország [A legfelsőbb bíróság függetlensége] ítélet, C-619/18, EU:C:2019:531, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, 192. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 104 Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében így minden tagállamnak biztosítania kell többek között, hogy jogorvoslati rendszerében, az uniós jog által szabályozott területeken az uniós jog értelmében vett „bíróságnak” minősülő fórumok, amelyek ilyen minőségükben az uniós jog alkalmazására vagy értelmezésére vonatkozó kérdésekben döntést hozhatnak, teljesítik a hatékony bírói jogvédelem követelményeit (A. B. és társai ítélet, 112. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 105 Ami az alapügyet illeti, előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a W. Ż. által a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) előtt benyújtott jogorvoslati kérelem a KRS azon határozata ellen irányul, amely megállapította azon fellebbezés okafigyottságát, amellyel az érintett személy az említett szerv előtt megtámadta a Sąd Okręgowy w K. (k-i regionális bíróság) elnökének határozatát, amely W. Ż.-t a hozzájárulása nélkül az említett bíróság egyik kollégiumából, amelyben addig ítélkezett, ugyanazon bíróság másik kollégiumába helyezte át.

- 106 E tekintetben nem képezi vita tárgyát, hogy egy olyan lengyel rendes bíróság, mint a Sąd Okręgowy (regionális bíróság) az uniós jog alkalmazására vagy értelmezésére vonatkozó kérdésekről határozhat, és ennél fogva az uniós jog szerinti „bíróságként” az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében vett „uniós jog által szabályozott területeken” alkalmazandó lengyel jogorvoslati rendszerbe tartozik (lásd ebben az értelemben: 2019. november 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A rendes bíróságok függetlensége] ítélet, C-192/18, EU:C:2019:924, 104. pont; 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírákra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 55. pont).
- 107 Annak biztosítása érdekében, hogy egy ilyen bíróság képes legyen garantálni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése alapján ekként megkövetelt hatékony bírói jogvédelmet, alapvető fontosságú e bíróság függetlenségének védelme, amint azt a Charta 47. cikkének második bekezdése is megerősíti, amely a „független” bírósághoz való fordulás jogát a hatékony jogorvoslathoz való alapvető jog egyik követelményeként említi (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorelor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, 194. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírákra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 57. pont).
- 108 A bíróságok függetlenségére vonatkozó e követelmény – amely a bírói hivatás velejárója – a hatékony bírói jogvédelemhez való jog és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog lényegéből következik, amely döntő jelentőségű a jogalanyok uniós jogból eredő valamennyi joga védelmének biztosítása és a tagállamok EUSZ 2. cikkben felsorolt közös értékeinek, különösen pedig a jogállamiság értékének a megőrzése szempontjából (2021. április 20-i Repubblika ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírákra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 58. pont).
- 109 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog értelmében ekként megkövetelt függetlenségi és pártatlansági garanciák olyan szabályok meglétét igénylik – különösen, ami a fórum összetételét, a kinevezést, a megbízatás időtartamát, valamint az elfoglaltsági okokat, a kizárási okokat és a tagok elmozdítását illeti –, amelyek a jogalanyok számára biztosítják minden, az említett fórum külső tényezők általi befolyásolhatatlanságára, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában fennálló semlegességére vonatkozó jogos kétség kizárását (2021. április 20-i Repubblika ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 110 E tekintetben fontos, hogy a bírákat ne érje a függetlenségüket veszélyeztető külső beavatkozás vagy nyomás. A bírák jogállására, valamint hivatásuk gyakorlására alkalmazandó szabályoknak különösen lehetővé kell tenniük nemcsak az utasításokban megnyilvánuló bármely közvetlen befolyás kizárását, hanem az olyan közvetettebb befolyás kizárását is, amely hatással lehet az érintett bírák határozataira, továbbá ily módon a bírák függetlensége vagy pártatlansága látszata hiányának kizárását, amely sértheti azt a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban és jogállamban az igazságszolgáltatásnak az említett jogalanyokban keltenie kell (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorelor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, 197. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 111 A bírák bármely külső beavatkozással vagy nyomással szembeni nélkülözhetetlen szabadsága így többek között megkövetel bizonyos olyan megfelelő garanciákat, mint az elmozdíthatatlanság, amelyek az ítélethozatal feladatával megbízott személyek védelmére szolgálnak (2019. november 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A rendes bíróságok függetlensége] ítélet, C-192/18, EU:C:2019:924, 112. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 112 Figyelemmel az elmozdíthatatlanság elvének döntő jelentőségére, az ezen elv alóli kivétel csak akkor engedhető meg, ha jogszerű céllal igazolt és e céllal arányos, valamint ha a jogalanyokban nem vet fel jogos kétségeket az érintett bíróság külső tényezők általi befolyásolhatatlansága, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában való semlegessége tekintetében. Így általánosan elfogadott, hogy a bírák megfelelő eljárások tiszteletben tartása mellett visszahívhatók, ha nem képesek feladataik folytatására alkalmatlanság vagy súlyos kötelezettségszegés miatt (lásd ebben az értelemben: 2019. november 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A rendes bíróságok függetlensége] ítélet, C-192/18, EU:C:2019:924, 113. és 115. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 113 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a bírák függetlenségének a 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő követelménye megkívánja, hogy a bírákra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer tartalmazza az ahhoz szükséges garanciákat, hogy elkerülhető legyen annak veszélye, hogy ezt a rendszert a bírósági határozatok tartalmának politikai felülvizsgálatát szolgáló rendszerként alkalmazzák. Az olyan szabályok megalkotása, amelyek egyaránt meghatározzák – többek között – a fegyelmi vétségnek minősülő magatartásokat és a konkrétan alkalmazandó szankciókat, illetve amelyek egy független fórum olyan eljárását írják elő, amely maradéktalanul biztosítja a Charta 47. és 48. cikkében rögzített jogokat, különösen a védelemhez való jogot, és amely biztosítja a fegyelmi testület határozatainak bíróság előtti megtámadhatóságát, így az igazságszolgáltatás függetlenségének megőrzéséhez elengedhetetlen garanciáknak minősülnek (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, 198. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírákra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:59655, 61. pont).
- 114 Márpedig valamely bíró másik bíróságra, vagy – mint az alapügyben is – a bírónak ugyanazon bíróság két kollégiuma közötti áthelyezése a hozzájárulása nélkül, esetlegesen szintén sértheti a bírák elmozdíthatatlanságának és függetlenségének elvét.
- 115 Az ilyen áthelyezések ugyanis eszközül szolgálhatnak a bírósági határozatok tartalmának felülvizsgálatára, mivel nemcsak az érintett bírák feladatkörének terjedelmét és a rájuk bízott ügyek elbírálását érinthetik, hanem jelentős következményekkel járhatnak e bírák életére és előmenetelére nézve is, és így a fegyelmi szankció hatásaihoz hasonló hatásokkal járhatnak.
- 116 Az Emberi Jogok Európai Bírósága, miután megvizsgálta a bírósági áthelyezések problémakörével foglalkozó különböző nemzetközi jogi aktusokat, így rámutatott arra, hogy ezek a jogi aktusok megerősítik az igazságszolgáltatás tagjainak az önkényes áthelyezéssel szembeni védelemhez való jogának – mint a bírói függetlenség velejárójának – fennállását. E tekintetben az említett bíróság hangsúlyozta többek között az eljárási biztosítékoknak és a bírósági jogorvoslat lehetőségének fontosságát a bírák előmenetelét érintő határozatokkal, köztük a jogállásukkal, és különösen a bírákat érintő, hozzájárulás nélkül történő áthelyezéssel kapcsolatos határozatokkal kapcsolatban

annak biztosítása érdekében, hogy függetlenségüket ne veszélyeztessék jogosulatlan külső befolyások (lásd ebben az értelemben: EJE, 2021. március 9., Bilgen kontra Törökország, CE:ECHR:2021:0309JUD000157107, 63. és 96. §).

- 117 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a bírák függetlenségére vonatkozó követelmény, amely az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett második albekezdéséből következik, megköveteli, hogy a bírának a hozzájárulásuk nélküli áthelyezésére alkalmazandó rendszer – a fegyelmi felelősségre vonatkozó szabályokhoz hasonlóan – tartalmazza többek között az azon kockázat elkerüléséhez szükséges garanciákat, hogy e függetlenséget közvetlen vagy közvetett külső beavatkozás révén veszélybe sodorják. Ebből következik, hogy a bírákra alkalmazandó fegyelmi felelősségi rendszerre vonatkozó, a jelen ítélet 113. pontjában felidézett szabályokat és elveket *mutatis mutandis* az ilyen áthelyezési rendszer tekintetében is alkalmazni kell.
- 118 Így fontos, hogy még akkor is, ha az ilyen, hozzájárulás nélküli áthelyezéssel kapcsolatos intézkedéseket – mint az alapügy kontextusában – azon bíróság elnöke hozza meg, ahová az intézkedések által érintett bíró be van osztva, a bírákra alkalmazandó fegyelmi felelősségi rendszer keretein kívül, az említett intézkedésekről csak olyan jogszerű indokok alapján lehessen határozni, amelyek különösen a rendelkezésre álló erőforrásoknak a megfelelő igazságszolgáltatás biztosítását lehetővé tévő elosztására vonatkoznak, és hogy az ilyen határozatokat – a Charta 47. és 48. cikkében rögzített jogokat, többek között a védelemhez való jogot maradéktalanul biztosító eljárásnak megfelelően – bíróság előtt meg lehessen megtámadni.
- 119 Az alapügy kontextusát illetően a Rzecznik Praw Obywatelskich (ombudsman, Lengyelország) többek között arra hivatkozott a Bíróság előtt, hogy először is a W. Ž. által vitatott áthelyezési határozatot úgy tekinti, hogy az indokolatlan visszaminősítésnek minősül, mivel az érintettet a regionális bíróság másodfokon eljáró polgári kollégiumából ugyanezen bíróság első fokon eljáró polgári kollégiumába helyezték át, másodszor arra, hogy W. Ž. a korábbi KRS tagja és szóvivője volt, és arról ismert, hogy nyilvánosan bírálta a közelmúltbeli lengyel igazságszolgáltatási reformokat, harmadszor pedig hogy az alapügyben szóban forgó áthelyezésről döntő bírósági elnököt az igazságügyminiszter a rendes bíróságok szervezetéről szóló törvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján diszkrecionális módon nevezte ki ugyanezen bíróság korábbi elnökének helyére, akinek a megbízatása viszont még mindig fennállt. Emlékeztetve arra, hogy a W. Ž. által az említett áthelyezési határozattal szemben indított jogorvoslati eljárást a vitatott határozat további intézkedés nélkül lezárta, az ombudsman ebben az összefüggésben arra is hivatkozott – a kérdést előterjesztő bíróság által e tekintetben kifejezett kétségekre reagálva –, hogy az e határozatot elfogadó új KRS nem minősül független szervnek.
- 120 Bár nem tartozik a Bíróság hatáskörébe, amelyhez – mint a jelen ügyben is – előzetes döntéshozatal céljából fordultak, annak vizsgálata, hogy ezek a körülmények vagy azok közül egyesek ténylegesen milyen mértékben bizonyítottak, ettől függetlenül az alapügyben szóban forgóhoz hasonló, hozzájárulás nélküli áthelyezésről szóló határozattal szembeni hatékony bírósági jogorvoslat lehetőségének biztosítása érdekében szükséges, hogy a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság a Charta 47. és 48. cikkében rögzített jogokat maradéktalanul biztosító eljárásnak megfelelően vizsgálhassa e határozat megalapozottságát, valamint az említett áthelyezési határozattal szemben előterjesztett jogorvoslati kérelem tárgyában egy olyan szerv, mint a KRS által hozott, okafigyottságot megállapító határozat megalapozottságát.

- 121 Ebben az esetben a kérdést előterjesztő bíróság, amint az a jelen ítélet 71. pontjából kitűnik, lényegében annak meghatározását célozza, hogy az alapügy kontextusában az uniós jog előírja-e, hogy semmisnek tekintsék azon vitatott végzést, amellyel az érintett bíró elutasította a W. Ž. által a vitatott határozattal szemben benyújtott jogorvoslati kérelmet, figyelembe véve azokat a körülményeket, amelyek között e bíró kinevezésére sor került. Szövege szerint ez a kérdés konkrétabban arra vonatkozik, hogy az említett körülményekre tekintettel e bíró tekinthető-e „az uniós jog értelmében vett, a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak”.
- 122 E fogalmakat illetően a Charta 47. cikke második bekezdésének első mondatából – amely lényegében és amint az a jelen ítélet 102. pontjában már felidézésre került – az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében szintén hivatkozott hatékony bírói jogvédelem általános uniós elvét tükrözi, kitűnik, hogy mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja.
- 123 Egyebekben, amennyiben a Charta olyan jogokat állapít meg, amelyek megfelelnek az EJEE-ben biztosított jogoknak, a Charta 52. cikke (3) bekezdésének célja a Chartában foglalt, illetve az azokkal megegyező, az EJEE-ben biztosított jogok közötti szükséges összhang biztosítása, anélkül hogy mindez sértené az uniós jog autonómiáját. Az Alapjogi Chartához fűzött magyarázatok (HL 2007. C 303., 17. o.) szerint a Charta 47. cikkének második bekezdése megfelel az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének. Így a Bíróságnak ügyelnie kell arra, hogy a Charta 47. cikke második bekezdésének az általa biztosított értelmezése olyan védelmi szintet biztosítson, amely nem sérti az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében rögzített és az Emberi Jogok Európai Bírósága által értelmezett védelmi szintet (lásd ebben az értelemben: 2019. július 29-i Gambino és Hyka ítélet, C-38/18, EU:C:2019:628, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2020. március 26-i Simpson kontra Tanács és HG kontra Bizottság ítélet [felülvizsgálat], C-542/18 RX-II és C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 72. pont).
- 124 E tekintetben az Emberi Jogok Európai Bírósága többek között hangsúlyozta, hogy bár az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében biztosított, „törvény által létrehozott bírósághoz” való jog önálló jognak minősül, ez utóbbi az e rendelkezés értelmében vett „függetlenség” és „pártatlanság” garanciáival igen szoros kapcsolatban áll. Ily módon az említett bíróság többek között megállapította, hogy noha az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében foglalt intézményi követelmények mindegyike olyan konkrét célt szolgál, amely a tisztességes eljárás sajátos garanciáit jelenti, közös jellemzőjük, hogy azok olyan alapelvek tiszteletben tartására irányulnak, mint a jog uralmának elve és a hatalmi ágak szétválasztása, és pontosította e tekintetben, hogy e követelmények mindegyikének alapját azon kötelezettség jelenti, hogy megőrizték a bizalmat, amelyet az igazságszolgáltatásnak a jogalanyokban keltenie kell, valamint e hatalmi ág többi hatalmi ágtól való függetlenségét (EJEB, 2020. december 1., Ástráðsson kontra Izland (CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, 231. és 233. §).
- 125 Ami konkrétabban a bírák kinevezésének folyamatát illeti, az Emberi Jogok Európai Bírósága arra is rámutatott, hogy tekintettel azokra az alapvető következményekre, amelyekkel az említett eljárás a jog uralma által szabályozott demokratikus államban az igazságszolgáltatás megfelelő működésére és legitimitására nézve jár, az ilyen eljárás szükségképpen az EJEE 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „törvény által létrehozott bíróság” fogalmának szerves részét képezi, ugyanakkor pontosította, hogy e rendelkezés értelmében valamely bíróság függetlensége többek között a tagjai kinevezésének módja révén mérhető (EJEB, 2020. december 1., Ástráðsson kontra Izland (CE:ECHR:2020:1201JUD002637418, 227. és 232. §).

- 126 Amint azt a Bíróság megállapította, a független, pártatlan és a törvény által megelőzően létrehozott bírósághoz fordulás garanciái, és különösen azok, amelyek az ilyen bíróság fogalmát, valamint összetételét határozzák meg, a tisztességes eljáráshoz való jog sarokkövét képezik. Annak ellenőrzése, hogy összetétele révén valamely fórum ilyen bíróságnak minősül-e – ha e tekintetben komoly kétség merül fel –, szükséges ahhoz a bizalomhoz, amelyet egy demokratikus társadalomban a bíróságoknak a jogalanyokban kell keltenie (lásd: 2020. március 26-i Simpson kontra Tanács és HG kontra Bizottság [felülvizsgálat] ítélet, C-542/18 RX-II és C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 127 A hatalmi ágak szétválasztása elvének megfelelően, amely a jogállamiság működését jellemzi, a bíróságok függetlenségét biztosítani kell többek között a jogalkotó és a végrehajtó hatalommal szemben (2021. április 20-i Repubblica ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 128 Amint azt a jelen ítélet 109. és 110. pontja felidézte a függetlenségi és pártatlansági garanciák olyan szabályok meglétét igénylik – különösen, ami a fórum összetételét és a tagjai kinevezését illeti –, amelyek a jogalanyok számára biztosítják minden, az említett fórum külső tényezők általi befolyásolhatatlanságára, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában való semlegességére vonatkozó jogos kétség kizárását.
- 129 A 2020. március 26-i Simpson kontra Tanács és HG kontra Bizottság (felülvizsgálat) ítélet (C-542/18 RX-II és C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232) 73. pontjában egyébként a Bíróság emlékeztetett arra – e tekintetben az Emberi Jogok Európai Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlatát tükrözve –, hogy a „törvény által létrehozott” kifejezésnek az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének első mondatába való beillesztésének célja annak elkerülése, hogy az igazságszolgáltatási rendszer szervezését a végrehajtó hatalom mérlegelési jogkörére bízzák, és hogy ezt a területet a törvényhozó hatalom által a hatáskörének gyakorlására vonatkozó szabályoknak megfelelően elfogadott törvény szabályozza. Ez a kifejezés többek között a jogállamiság elvét tükrözi, és nem csupán a bíróság fennállásának jogi alapjára vonatkozik, hanem az egyes ügyekben az eljáró tanács összetételére, valamint a belső jog bármely más rendelkezésére, amelynek megsértése szabálytalanná teszi egy vagy több bíró részvételét az ügy vizsgálatában, ami magában foglalja különösen az érintett bíróság tagjainak függetlenségére és pártatlanságára vonatkozó rendelkezéseket.
- 130 Ami az uniós jogot illeti, a Bíróság ekként megállapította – e tekintetben az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatát alapul véve – hogy a bírának az érintett igazságszolgáltatási rendszer keretében történő kinevezése során elkövetett szabálytalanság a törvény által létrehozott bíróság követelményének megsértését vonja maga után, különösen akkor, ha e szabálytalanság olyan természetű és súlyú, hogy azzal a valós veszéllyel jár, hogy más hatalmi ágak – különösen a végrehajtó hatalom – jogosulatlanul gyakoroljanak valamely mérlegelési jogkört, veszélyeztetve a kinevezési eljárás eredményének feddhetetlenségét, ezáltal kétséget ébresztve a jogalanyokban az érintett bíró vagy bírák függetlenségét és pártatlanságát illetően, amely eset fennáll, amikor az e bírósági rendszer kialakításának és működésének szerves részét képező alapvető szabályokról van szó (lásd ebben az értelemben: 2020. március 26-i Simpson kontra Tanács és HG kontra Bizottság [felülvizsgálat] ítélet (C-542/18 RX-II és C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232) 75. pont).
- 131 Végül soron a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a jelen ítélet 126–130. pontjában felidézett elvek összességének fényében és az ehhez szükséges értékelések elvégzését követően döntsön arról, hogy az érintett bíró kinevezésének valamennyi körülménye, és különösen a kinevezésére vonatkozó eljárás során elkövetett esetleges szabálytalanságok olyan jellegűek-e,

hogyan arra a következtetésre vezetnek, hogy azon fórum, amelyen belül egy ilyen bíró, mint egyesbíró meghozta a vitatott végzést, nem az uniós jog értelmében vett, „a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bírósággént” járt el.

- 132 Amint ugyanis az a jelen ítélet 78. pontjában lényegében felidézésre került, az EUMSZ 267. cikk nem arra jogosítja fel a Bíróságot, hogy az uniós jog szabályait egy meghatározott ügyre alkalmazza, hanem csupán arra, hogy a Szerződések és az uniós intézmények által elfogadott aktusok értelmezéséről döntsön.
- 133 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében azonban a Bíróság az EUMSZ 267. cikkel bevezetett igazságügyi együttműködés keretében – az iratokban fellelhető tényekből kiindulva – megadhatja a nemzeti bíróságnak az uniós jog értelmezésének azokat az elemeit, amelyek valamely uniós jogi rendelkezés hatásainak értékelése során részére hasznosak lehetnek (lásd ebben az értelemben: 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorelor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, 201. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 134 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróságnak az érintett bíró „törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság” minőségének a vitatott végzés elfogadásakor való meglétével kapcsolatos kétségei elsősorban abból erednek, hogy e bíró kinevezésére annak ellenére sor került, hogy a KRS-nek az érintett személyt e kinevezésre javasló 331/2018. sz. határozata a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) előtt folyamatban lévő jogorvoslati eljárás tárgyát képezte, ami a kérdést előterjesztő bíróság szerint azzal a következménnyel jár, hogy e kinevezés az alkalmazandó nemzeti jog megsértésével történt.
- 135 E tekintetben azonban mind a lengyel kormány és a főügyész, mind pedig az Európai Bizottság rámutatott arra, hogy az említett jogorvoslati kérelem benyújtásakor hatályos nemzeti szabályok, és különösen a KRS-ről szóló törvény 44. cikke (1b) és (4) bekezdésének rendelkezései – azok szövegéhez ragaszkodva – nem voltak olyan jellegűek, hogy azt sugallják, hogy az ilyen jogorvoslat végső soron a KRS által ily módon kiválasztott pályázó kinevezésére vonatkozó javaslat megkérdőjelezését eredményezheti, sem pedig, hogy akadályát képezze az érintett kinevezésének.
- 136 Egyébiránt a jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság azon értékelése, amely szerint az érintett bíró kinevezésére a bírák kinevezését szabályozó nemzeti rendelkezések megsértésével került sor, nem abból a tényből ered, hogy a jelen ügyben megsértették a KRS-ről szóló törvény 44. cikkének (1b) és (4) bekezdését, hanem inkább abból a körülményből, hogy e bíróság szerint maguk az említett nemzeti rendelkezések sértik az alkotmány és az uniós jog bizonyos rendelkezéseit.
- 137 E körülmények között, ha a kérdést előterjesztő bíróság végül úgy ítélné meg, hogy az érintett bíró kinevezésének időpontjában hatályos nemzeti jogra tekintettel önmagában az a körülmény, hogy a jelen ítélet 134. pontjában említetthez hasonló jogorvoslati eljárás a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) előtt folyamatban volt, nem volt egyértelműen olyan jellegű, hogy megakadályozza azt, hogy a köztársasági elnök elvégezze e kinevezést, nem lehet úgy tekinteni, hogy az említett kinevezésre a jelen ítélet 130. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében a bírák kinevezésére alkalmazandó alapvető szabályok nyilvánvaló megsértésével került sor.

- 138 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor arra is rámutatott, hogy egyrészt az érintett bíró kinevezésére a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) jogerős határozatát megsértve került sor, amely biztosítási intézkedésként elrendelte a 331/2018. sz. határozat végrehajtásának felfüggesztését, jóllehet a végrehajtás ilyen felfüggesztése a kérdést előterjesztő bíróság szerint azzal jár, hogy a köztársasági elnök nem végezheti el az ilyen kinevezést.
- 139 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság – amint az a jelen ítélet 46. pontjából kitűnik – arra hivatkozott, hogy az említett kinevezés így a polgári perrendtartás 365. cikke (1) bekezdésének, 391. cikke (1) bekezdésének és 398^{21. cikk}ének a KRS-ről szóló törvény 44. cikkének (3) bekezdésével együttesen értelmezett rendelkezéseinek megsértésével történt, amely e bíróság számára hatáskört biztosít arra, hogy ilyen biztosítási intézkedéseket fogadjon el, valamint az alkotmánynak a végrehajtó hatalom és a bírói hatalom szétválasztására és egyensúlyára, valamint az azok tevékenységének korlátaira vonatkozó 7. és 10. cikkének megsértésével.
- 140 Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság azt is hangsúlyozta, hogy az érintett bíró kinevezésének időpontjában a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) ezenkívül felfüggesztette a 331/2018. sz. határozattal szemben így módon benyújtott jogorvoslati kérelem elbírálását, az ugyanezen nemzeti bíróság által az A. B. és társai ítélet alapjául szolgáló ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyomán a Bíróság által történő ítélethozatalig. Márpedig e tekintetben meg kell jegyezni, hogy ezen előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) éppen arra törekedett, hogy felvilágosítást kérjen a Bíróságtól a KRS-ről szóló törvény 44. cikke (1b) és (4) bekezdése fent említett rendelkezéseinek az uniós joggal és az e jog által biztosított hatékony bírósági jogorvoslathoz való joggal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban.
- 141 A fentiekből következik, hogy az érintett bíró kinevezésekor először is nem lehetett figyelmen kívül hagyni, hogy az érdekelt kinevezését javasló 331/2018. sz. határozat joghatásait a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) jogerős bírósági határozata felfüggesztette. Továbbá nyilvánvaló volt, hogy az ilyen felfüggesztés a jelen esetben mindaddig fennmarad, amíg a Bíróság nem határoz az ugyanezen nemzeti bíróság által az A. B. és társai ítélet alapjául szolgáló ügyben a 2018. november 22-i határozatával hozzá intézett előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéssel, és hogy az említett kérdés pontosan arra irányult, hogy az uniós joggal ellentétesek-e a KRS-ről szóló törvény 44. cikkének (1b) és (4) bekezdésében foglaltakhoz hasonló rendelkezések. E körülmények között végül az is egyértelmű volt, hogy a Bíróságtól az említett ügyben várt válasz arra vezethette a Naczelny Sąd Administracyjnt (legfelsőbb közigazgatási bíróság), hogy az uniós jog elsőbbsége elvének megfelelően mellőzze az említett nemzeti rendelkezéseket, és adott esetben teljes egészében megsemmisítse a KRS ezen határozatát.
- 142 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az uniós jog teljes érvényesülése megköveteli, hogy az e jog által szabályozott jogvitában eljáró bíróság ideiglenes intézkedéseket rendelhessen el a meghozandó bírósági határozat teljes érvényesülésének biztosítása érdekében. Ha ugyanis az a nemzeti bíróság, amely az eljárást felfüggeszti addig, amíg a Bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésére meg nem válaszolja, nem rendelhetne el ideiglenes intézkedést a Bíróság választát követően meghozandó határozatának kihirdetéséig, gyengülne az EUMSZ 267. cikk által létrehozott rendszer tényleges érvényesülése (lásd ebben az értelemben: 1990. június 19-i Factortame és társai ítélet, C-213/89, EU:C:1990:257, 21. és 22. pont; 1995. november 9-i Atlanta Fruchthandels-gesellschaft és társai (I) ítélet, C-465/93, EU:C:1995:369, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E

rendszer hatékonyságát veszélyeztetné az is, ha az ilyen ideiglenes intézkedésekhez kapcsolódó jogerőt figyelmen kívül hagyhatná többek között azon tagállam valamely hatósága, amelyben az említett intézkedéseket meghozták.

143 Így az érintett bírónak a Naczelny Sąd Administracyjny (legfelsőbb közigazgatási bíróság) 2018. szeptember 27-i keltezésű végzéséhez kapcsolódó jogerő megsértésével, és anélkül történő kinevezése, hogy megvárták volna a Bíróság ítéletét az A. B. és társai ítélet alapjául szolgáló ügyben, megsértette az EUMSZ 267. cikkel létrehozott rendszer hatékonyságát. Ezzel kapcsolatban egyebekben meg kell állapítani, hogy a Bíróság az A. B. és társai ítéletének rendelkező részében e tekintetben az ezen ítélet 156–165. pontjában kifejtett megfontolásokra támaszkodva kimondta, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétesek a hatályos nemzeti jogi helyzetet módosító rendelkezések, amelyek értelmében:

- egyrészt, annak ellenére, hogy a Sąd Najwyższyhez (legfelsőbb bíróság) hasonló bíróság bírói álláshelyére pályázó személy jogorvoslati kérelmet terjesztett elő a KRS-hez hasonló szerv olyan határozatával szemben, amelynek értelmében a pályázatát nem fogadják el, hanem mások pályázatát javasolják a köztársasági elnök számára, e határozat jogerőre emelkedik az említett más pályázókat javasoló részében, és így e jogorvoslati kérelem nem képezi akadályát annak, hogy ezen utóbbiakat a köztársasági elnök kinevezze, és az említett határozatnak az azon részében való esetleges hatályon kívül helyezése, amelyben a fellebbezőt nem javasolták kinevezésre, nem vezethet ezen utóbbi személy helyzetének az érintett álláshely esetleges odaítélése céljából történő új értékeléséhez, valamint
- másrészt az ilyen jogorvoslati kérelem nem alapítható olyan jogalapra, amelynek keretében a kinevezési javaslat előterjesztését érintő határozat meghozatalakor figyelembe vett kritériumoknak a pályázók általi tiszteletben tartását érintő értékelés nem megfelelő jellegére hivatkoznak,

amennyiben úgy tűnik, hogy e rendelkezések olyan jellegűek, hogy a jogalanyokban jogos kétségeket ébreszthetnek a köztársasági elnök által a KRS-hez hasonló szerv határozatai alapján ily módon kinevezett bírák külső tényezők általi befolyásolhatatlanságát, és különösen a jogalkotó és a végrehajtó hatalom közvetlen vagy közvetett befolyásától való mentességét, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában fennálló semlegességét illetően, és így e bírák függetlensége vagy pártatlansága látszatának olyan hiányához vezethetnek, amely sértheti azt a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban és egy jogállamban az igazságszolgáltatásnak az említett jogalanyokban keltenie kell, aminek a fennállását a kérdést előterjesztő bíróságnak kell értékelnie a releváns tényezők összessége alapján.

144 Ugyanezen AB és társai ítéletben a Bíróság ugyancsak megállapította, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdése megsértésének megállapítása esetén az uniós jog elsőbbségének elvét úgy kell értelmezni, hogy az a kérdést előterjesztő bíróságot arra kötelezi, hogy mellőzze az említett rendelkezések alkalmazását, és azok helyett azon nemzeti rendelkezéseket alkalmazza, amelyek korábban hatályban voltak, valamint maga gyakorolja az ezen utóbbi rendelkezésekben előírt bírósági felülvizsgálatot.

145 Harmadszor, amint az a jelen ítélet 71. pontjából kitűnik, a kérdést előterjesztő bíróság azon körülményeket illetően, amelyek között az érintett bíró kinevezése a 331/2018. sz. határozat alapján megtörtént, kétségeit fejezte ki a KRS függetlenségével kapcsolatban is, amely az érintettet e kinevezésre javasolta.

- 146 E kétségek egyrészt abból a tényből eredtek, hogy az addig a KRS-t alkotó egyes tagoknak az Alkotmány 187. cikkének (3) bekezdésében előírt, folyamatban lévő négyéves hivatali idejét lerövidítették, másrészt pedig abból, hogy a KRS-ről szóló törvény újabb módosításai következtében a KRS bírói jogállással rendelkező tizenöt tagját, akiket korábban maguk a bírák választottak, az új KRS-t illetően a lengyel jogalkotó hatalom ága jelöli ki, aminek következtében az ezen új összetételű KRS-t alkotó 25 tagból 23-at a lengyel végrehajtó és jogalkotó hatalom jelölt ki, vagy azok az említett hatalmak tagjai.
- 147 E tekintetben a Bíróságnak több újabb ítéletben alkalma volt megállapítani, hogy kizárólag az a tény, hogy Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) érintett bíráit a köztársasági elnök nevezte ki, nem hozhat létre esetükben vele szemben függőségi viszonyt, és nem is kelthet kétségeket pártatlanságukat illetően, ha kinevezésüket követően az érdekeltek semmilyen nyomás alá nem kerülnek, és feladataik ellátása során nem kapnak utasításokat (2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 133. pont; A. B. és társai ítélet, 122. pont; 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírákra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 97. pont).
- 148 Ugyanezekben az ítéletekben azonban a Bíróság azt is megállapította, hogy továbbra is meg kell győződni afelől, hogy az említett, kinevezésről szóló határozatok elfogadására vonatkozó érdemi feltételek és eljárási szabályok olyanok legyenek, hogy az érdekeltek kinevezését követően a jogalanyokban ne merüljön fel jogos kétség az érintett bírák külső tényezők általi befolyásolhatatlanságát, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában fennálló semlegességét illetően, és ennek érdekében különösen az szükséges, hogy az említett feltételeket és szabályokat úgy alakítsák ki, hogy azok megfeleljenek a jelen ítélet 109. és 110. pontjában felidézett követelményeknek (2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 134. pont; A. B. és társai ítélet, 123. pont; 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírákra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 98. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 149 A Bíróság, miután megállapította, hogy az alkotmány 179. cikke értelmében a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bíráit a köztársasági elnök nevezi ki a KRS – azaz az alkotmány 186. cikke által a bíróságok és bírák függetlensége feletti őrködés feladatával megbízott szerv – javaslatára, kifejtette, hogy az ilyen szervnek a bírák kinevezésére irányuló eljárás kontextusában való beavatkozása főszabály szerint hozzájárulhat ezen eljárás objektívvé tételéhez azáltal, hogy behatárolja a köztársasági elnök számára a rá ruházott hatáskörének gyakorlása keretében biztosított mérlegelési mozgásteret, pontosította azonban, hogy ez csak azzal a feltétellel állhat fenn, ha az említett szerv maga kellően független a jogalkotó és végrehajtó hatalomtól, továbbá azon hatóságtól, amely részére a kinevezésre irányuló ilyen javaslatot elő kell terjesztenie (2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 136–138. pont; A. B. és társai ítélet, 124. és 125. pont; 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírákra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 99. és 100. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 150 Márpedig a Bíróság nemrégiben úgy ítélte meg, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által említett és a jelen ítélet 146. pontjában szóban forgó két körülmény azzal a ténnyel egybevetve, hogy azok olyan összefüggésbe illeszkednek, amelyben arra számítottak, hogy a Sąd Najwyższyn (legfelsőbb bíróság) belül rövidesen számos álláshelyet kell majd betölteni, jogos kétségeket kelthetnek a KRS

függetlenségét és a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírói álláshelyeire történő említett kinevezésekhez vezető kinevezési eljárásban betöltött szerepét illetően (lásd ebben az értelemben: 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírákra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 104–108. pont).

- 151 Negyedszer, és azon sajátos körülményeket illetően, amelyek között az érintett bírót a köztársasági elnök kinevezte a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsban eljáró bírónak, majd ezt követően a vitatott végzést el kellett fogadnia, meg kell állapítani, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik először is, hogy az említett kinevezésekre és végzésre annak ellenére sor került, hogy a Sąd Najwyższy (Izba cywilna) (legfelsőbb bíróság [polgári tanács]) az alapeljárás keretében a rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsban akkor tisztséget betöltő valamennyi bíró kizárása iránti kérelemmel fordultak. Másodszor, e határozat megállapításaiból az is kitűnik, hogy az e kizárás iránti kérelem alátámasztására előadott indokok többek között azokkal a körülményekkel voltak kapcsolatosak, amelyek között az e tanácsot alkotó bírák kinevezésére sor került, vagyis a magát az érintett bíró kinevezését vezérlő körülményekhez több tekintetben hasonló körülményekkel.
- 152 A jelen ítélet 138–151. pontjában említett körülmények – együttesen vizsgálva, az e tekintetben a kérdést előterjesztő bíróságra háruló végső értékelésekre is figyelemmel – egyrészt arra a következtetésre vezethetnek, hogy az érintett bíró kinevezésére a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bíráinak kinevezésére irányuló eljárásra vonatkozó alapvető szabályok nyilvánvaló megsértésével került sor, amelyek a jelen ítélet 130. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében szerves részét képezik az érintett bírósági rendszer létrehozásának és működésének.
- 153 Másrészt, ugyanezen fenntartás mellett, az említett körülmények összessége alapján a kérdést előterjesztő bíróság arra a következtetésre is juthat, hogy azok a feltételek, amelyek között az érintett bíró kinevezésére így sor került, veszélyeztették az alapügyben szóban forgó kinevezési eljárás eredményének tisztességességét, hozzájárulva ahhoz, hogy a jogalanyokban jogos kétségeket ébresszenek e bíró külső tényezők általi befolyásolhatatlanságát, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában fennálló semlegességét illetően, valamint e bíró függetlensége vagy pártatlansága látszatának olyan hiányát kelthetik, amely sértheti azt a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban és jogállamban az igazságszolgáltatásnak az említett jogalanyokban keltenie kell.
- 154 Ha a kérdést előterjesztő bíróság ilyen következtetésekre jut, úgy kell tekinteni, hogy azok a feltételek, amelyek között az érintett bíró kinevezése ily módon megvalósult, a jelen ügyben megakadályozhatják az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő azon követelmény teljesülését, amely szerint, ha valamely fórumnak, hasonlóan ahhoz a fórumhoz, amelyben az említett bírónak a jelen ügyben egyesbíróként eljárva egy olyan bírót érintő, a hozzájárulása nélküli áthelyezési intézkedésről kell határoznia, aki, mint W. Ż., az uniós jog értelmezésére és alkalmazására lehet hivatott, az ilyen fórumnak az e rendelkezés értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak kell minősülnie.
- 155 Ebben az esetben a kérdést előterjesztő bíróságnak a három bíróból álló tanácsban eljáró Sąd Najwyższy (Izba Cywilna) (legfelsőbb bíróság [polgári tanács]) által hozzá intézett kérdésekre adott válaszaiban azt is pontosítania kell, hogy ez utóbbi bíróságnak az uniós jog elsőbbsége elvének megfelelően a vitatott végzést semmisnek kell tekintenie, és ezt a nemzeti jog egyetlen rendelkezése sem akadályozhatja.

- 156 E tekintetben emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az uniós jog elsőbbségének elve szentesíti az uniós jog elsődlegességét a tagállamok jogával szemben. Ez az elv tehát arra kötelezi a tagállamok valamennyi szervét, hogy biztosítsák a különböző uniós jogi normák teljes érvényesülését, mivel a tagállamok joga nem befolyásolhatja e normáknak az említett államok területére nézve elismert hatását (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, 244. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 157 Ily módon az uniós jog elsőbbségének elve értelmében nem sértheti az uniós jog egységességét és hatékonyságát az, hogy a tagállam – akár alkotmányos jellegű – nemzeti jogi rendelkezésekre hivatkozik. A következetes ítélkezési gyakorlat értelmében ugyanis az uniós jog elsőbbségének elvéhez kapcsolódó hatások a tagállamok valamennyi szervére vonatkoznak, anélkül hogy többek között a belső rendelkezések – ideértve az alkotmányos jellegűeket is – akadályozhatnák azt (lásd ebben az értelemben: 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, 245. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 158 Közelebről minden nemzeti bíróságnak, mint tagállami szervnek – hatásköre keretében – pontosabban kötelessége, hogy mellőzze a nemzeti jog mindazon rendelkezéseinek alkalmazását, amelyek ellentétesek az uniós jognak az előtte folyamatban lévő jogvitában közvetlen hatállyal bíró rendelkezésével (2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, 248. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 159 Következésképpen, mivel az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése egyértelmű és pontos eredménykötelezettséget ír elő a tagállamok számára, amelyhez nem kapcsolódik semmilyen feltétel azon függetlenséget illetően, amelynek az uniós jog értelmezésére és alkalmazására hivatott bíróságokat jellemeznie kell, a három bíróból álló tanácsban eljáró Sąd Najwyższynek (Izba Cywilna) (legfelsőbb bíróság [polgári tanács]) hatáskörei keretében biztosítania kell e rendelkezés teljes érvényesülését (lásd ebben az értelemben: 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, 250. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), ami a jelen ügyben, figyelemmel a még a kérdést előterjesztő bíróságra háruló értékelésekre, a jelen ítélet 39. pontjában kifejtettekre tekintettel megköveteli, hogy e végzést semmisnek tekintsék.
- 160 E tekintetben pontosítani kell továbbá, hogy ha a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az ilyen végzést olyan fórum hozta, amely nem minősül törvény által létrehozott független és pártatlan bíróságnak az uniós jog értelmében, a jelen ügyben nem lehet eredményesen hivatkozni a jogbiztonság elvére alapított vagy az állítólagos jogerőhöz kapcsolódó megfontolásokra annak megakadályozása érdekében, hogy az olyan bíróság, mint a három bíróból álló tanácsban eljáró Sąd Najwyższy (Izba cywilna) (legfelsőbb bíróság [polgári tanács]) egy ilyen végzést semmisnek tekintsen.
- 161 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, valamint az uniós jog elsőbbségének elvét úgy kell értelmezni, hogy az olyan jogorvoslati kérelemhez kapcsolódó kizárás iránti kérelem tárgyában eljáró nemzeti bíróságnak, amellyel az adott esetben az uniós jogot értelmező és alkalmazó bíróságon belül tisztséget betöltő bíró a hozzájárulása nélküli áthelyezéséről szóló határozatot vitatja, semmisnek kell tekintenie - ha az ilyen következmény a szóban forgó eljárási helyzetre tekintettel elengedhetetlen az uniós jog elsőbbsége elvének

biztosítása érdekében - azon végzést, amellyel a végső fokon, egyesbíróként eljáró fórum az említett jogorvoslati kérelmet elutasította, ha azon feltételek és körülmények összességéből, amelyek között ezen egyesbíró kinevezési eljárására sor került, az derül ki, hogy e kinevezésre az érintett bírósági rendszer kialakításának és működésének szerves részét képező alapvető szabályok nyilvánvaló megsértésével került sor, és hogy veszélybe került az említett kinevezési eljárás eredményének tisztességessége, ezáltal jogos kétségeket ébresztve a jogalanyokban az érintett bíró függetlenségét és pártatlanságát illetően, ezért az említett végzést nem lehet úgy tekinteni, mint amelyet az említett EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság hozott.

A költségekről

- 162 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, valamint az uniós jog elsőbbségének elvét úgy kell értelmezni, hogy az olyan jogorvoslati kérelemhez kapcsolódó kizárás iránti kérelem tárgyában eljáró nemzeti bíróságnak, amellyel az adott esetben az uniós jogot értelmező és alkalmazó bíróságon belül tisztséget betöltő bíró a hozzájárulása nélküli áthelyezéséről szóló határozatot vitatja, semmisnek kell tekintenie - ha az ilyen következmény a szóban forgó eljárási helyzetre tekintettel elengedhetetlen az uniós jog elsőbbsége elvének biztosítása érdekében - azon végzést, amellyel a végső fokon, egyesbíróként eljáró fórum az említett jogorvoslati kérelmet elutasította, ha azon feltételek és körülmények összességéből, amelyek között ezen egyesbíró kinevezési eljárására sor került, az derül ki, hogy e kinevezésre az érintett bírósági rendszer kialakításának és működésének szerves részét képező alapvető szabályok nyilvánvaló megsértésével került sor, és hogy veszélybe került az említett kinevezési eljárás eredményének tisztességessége, ezáltal jogos kétségeket ébresztve a jogalanyokban az érintett bíró függetlenségét és pártatlanságát illetően, ezért az említett végzést nem lehet úgy tekinteni, mint amelyet az említett EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság hozott.

Aláírások